

„Visând, întrezărim prin doruri...”

de Dorina Măgărin

Tema simpozionului „IFLA MCULTP 2018 Mid-Year Meeting“ este strâns legată de contextul în care își desfășoară activitatea bibliotecile contemporane confruntate cu atâtea probleme. Despre izbânda de început și căderea în derizoriu a unei acțiuni a Bibliotecii Metropolitane București vom vorbi în rândurile următoare. *Biblioteca Virtuală a României* este încununarea unui proiect început de către Biblioteca Metropolitană București încă din anul 1998. În anul 2008 s-a obținut de la Biblioteca Națională a Franței *copyright* pentru adaptarea domeniilor sale după *Gallica*, - Biblioteca Virtuală a Franței. În 2009 se încheie *Acordul* cu prof. univ. dr. Jean Noel Jeanneney, președintele Bibliothèque Nationale de France și CS I Florin Rotaru, director general al Bibliotecii Metropolitane București, iar în 2010 se încheie *Parteneriatul* între Biblioteca Metropolitană București și Biblioteca Academiei Române, semnat de prof. univ. dr. Dan Horia Mazilu, director general al Bibliotecii Academiei Române, și Florin Rotaru, director general al Bibliotecii Metropolitane București, colaborare care prevedea digitizarea fondului de publicații și accesarea lor gratuită în *Dacoromanica*. În plus, denumirea *Dacoromanica* a fost înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci de către Biblioteca Metropolitană București și Biblioteca Academiei Române, înregistrare plătită cu bani publici. Firește, nu toate domeniile expuse de *Gallica* se pot regăsi în *Dacoromanica*, raportându-ne la proporția dintre cele două culturi, însă s-au făcut eforturi ca să se înceapă întocmirea unor dosare tematice pentru ca *Dacoromanica* să devină un instrument de lucru pentru cercetători, dar mai ales pentru elevi, așa cum este *Gallica* în Franța. Conform statisticilor, în perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2012 au fost înregistrate 336.903 vizite în www.dacoromanica.ro din 113 țări, adică 3.068.233 vizualizări, între primele șapte țări fiind România cu 276.554, Moldova cu 10.412, Germania cu 5.555, SUA cu 5.103, Franța cu 47.455, Spania cu 3.714 și Canada cu 3.567 de vizite. În anul 2012 a fost semnat un protocol de parteneriat cu Ministerul Afacerilor Externe.

Trist, dar adevărat, niciun intelectual dintre sutele care treceau pragul clădirii Bibliotecii Metropolitane București din str. Take Ionescu nr. 4 nu a observat că, din anul 2013, *Dacoromanica. Biblioteca Virtuală a României* nu mai există în patrimoniul virtual al României. În locul ei s-a substituit o Bibliotecă Virtuală a Bucureștilor (sic!), greșită prin

titlatură, deoarece nu există un pandant al ei nici la Paris, Berlin sau în altă parte. În plus, s-au scos dosare tematice și au fost amputate cu minuțiozitate toate documentele care făceau aluzie la autorul *Dacoromanica. Biblioteca Virtuală a României*, Florin Rotaru, inclusiv *Charta Documentară*.

Procesul de digitizare a documentelor a avut și el de suferit. Cauza principală este încetarea acordului dintre Biblioteca Metropolitană București și Biblioteca Academiei Române. Ca o consecință, începând cu anul 2013 *Dacoromanica. Biblioteca Virtuală a României*, și-a mărit volumul anual cu doar 40.000 de pagini față de 1.500.000 de pagini care era norma instituției, anterior anului 2013, dar cheltuielile sunt tot de aproximativ 1.000.000 de euro pe an.

Dacoromanica. Scurtă prezentare

In contextul programelor culturale derulate de Comisia Europeană privind conservarea patrimoniului cultural și constituirea Bibliotecii Digitale Europene, *Europeana*¹, precum și pentru a fi compatibilă cu noua formă de organizare biblioteconomică din cadrul Uniunii Europene, biblioteca accesibilă oriunde și oricând și cu prevederile Agendei Digitale 2020, susținută de Comisia Europeană, Biblioteca Metropolitană București desfășoară din anul 2007 activități specifice menite să conserve pe suport digital patrimoniul cultural local, scris și oral, audio și video, și să-l pună la dispoziția publicului larg prin intermediul Internet-ului, împreună cu informațiile bibliografice conținute în catalogul electronic al colecțiilor Bibliotecii Metropolitane București. Aceste activități s-au concretizat în portalul *Biblioteca Digitală a României. Dacoromanica* și în „Catalogul electronic online“.

Investițiile din perioada 2007-2012, cât și cele din anii anteriori, au avut ca scop major și urmăresc în continuare menținerea Bibliotecii Metropolitane București în circuitul internațional de profil prin adoptarea standardelor de lucru asumate de Uniunea Europeană, concretizate și în portalul *Biblioteca Digitală a României. Dacoromanica* și în „Catalogul electronic online“.

Biblioteca Digitală a României. *Dacoromanica* constă într-un depozit virtual de documente multi-media, publicații full-text, înregistrări sonore și video digitizate, discuri din fondurile instituției,

¹ Disponibil la <http://www.europeana.eu>

fotografii, etc, care oferă posibilitatea vizualizării prin Internet, atât a descrierilor bibliografice corespunzătoare publicațiilor în formate standardizate Dublin Core, cât și a conținutului acestora în formate PDF, JP2, JPG.

Unitățile bibliografice digitale sunt organizate în zece domenii: generalități, economie și societate, religie, literatură, științe, istorie și geografie, filozofie și psihologie, lingvistică și limbi, artă, arhitectură și divertisment, tehnică și medicină, potrivit *Chartei documentare* adaptată după *Gallica. Biblioteca Virtuală a Franței*, precum și cu evidențierea unor dosare tematice, după cum urmează:

1. București, centrul spiritualității ortodoxe sud-est europene;
2. Multiculturalitatea bucureșteană;
3. Bucureștii în imagini;
4. Opera tipografică românească;
5. Istoria românilor și a românității orientale;
6. Columna lui Traian – monumentul și epoca;
7. Familii nobiliare din România;
8. Călători străini în spațiul românesc;
9. Bibliografii școlare;
10. Avangarda românească;
11. Cărți poștale;
12. Publicații periodice;
13. Noutăți, luna precedentă și luna în curs;
14. Noutăți – publicații (luna precedentă și luna în curs).

Protocolul de parteneriat cu Ministerul Afacerilor de Externe avea în vedere consolidarea identității etnice, culturale, lingvistice și spirituale a românilor din străinătate, parteneriat care într-o primă etapă prevedea postarea pe o pagină a Ministerului a unui link către *Dacoromanica*, vizând dezvoltarea unei rubrici în site-ul Ministerului Afacerilor de Externe și a Bibliotecii Românești Virtuale, care să conțină selecții de titluri de referință, structurate pe domenii fundamentale, cu relevanță pentru românii din străinătate.

S-au început tratativele în vederea semnării unui protocol de colaborare cu Societatea Română de Radiodifuziune pentru susținerea efortului de digitizare a patrimoniului național vorbit, recunoscut sub denumirea *Fonoteca de Aur*. Menirea comună a părților semnate este de a conserva bogăția culturală valorificată de multitudinea de înregistrări audio aflate în posesia Societății Române de Radiodifuziune. O nouă colecție urma să fie realizată în parteneriat cu Institutul de Sociologie al Academiei Române, anume digitizarea cărții de sociologie din România și a celei legate de spațiul românesc, precum manuscrisele și cărțile lui Sturdza care s-au aflat cândva doar în circuitul francez, ale lui Dimitrie Cantemir, multe aflate în arhivele rusești etc. Acest proiect implica și semnarea de parteneriate cu instituțiile din străinătate care dețin aceste lucrări.

S-au început tratativele în vederea semnării unui protocol de colaborare cu Centrul Național al Cinematografiei, în vederea susținerii efortului de digitizare a patrimoniului național cinematografic, păstrat de *Arhiva Națională de Film*, pentru conservarea

bogăției culturale valorificată de multitudinea de pelicule.

O nouă colecție tematică: *200 de ani. Războiul ruso-turc: 1806-1812. Anexarea Basarabiei*, cuprinzând: presa de la începutul secolului XX din Chișinău; presa imediat de după Unire, 1918; revista „Viața românească” în perioada directoratului lui Constantin Stere etc.

Un nou dosar tematic: *Enciclopedia ideilor lui Nicolae Iorga*, în parteneriat cu Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române; noi dosare tematice privind: *Mărturii românești peste hotare*, în parteneriat cu Institutul de Studii Sud-Est Europene, al Academiei Române; mari personalități literare, în parteneriat cu Institutul de Istorie Literară „G. Călinescu” al Academiei Române; reconstituirea *Bibliotecii Mihai Eminescu*; dosar tematic cu schițele lui Denis-Auguste-Marie Raffet din timpul expediției organizate de Anatole Demidoff pe Dunăre și prin Principatele Române, spre Crimeea, în anul 1837 (împlinirea în 2013 a 200 de ani de la nașterea lui Anatole Demidoff, organizatorul și finanțatorul expediției din 1837, prieten și mecena al lui Raffet peste două decenii, era un bun prilej pentru expunerea în România a roadelor colaborării acestor apărători ai românilor, cu rol important în diseminarea în Europa a ideii de unitate a valahilor și moldovenilor, realizată la douăzeci de ani după primele lor publicații dedicate expediției din 1837 spre Crimeea. Proiectul, întreprins de dr. Tudor Berza în baza unui contract de colaborare cu Biblioteca Metropolitană București; a fost abandonat după ce acesta negociase cu Biblioteca Națională a Franței obținerea prețioaselor schițe, urmând postarea imaginilor pe site-urile bibliotecilor virtuale naționale franceză și română - *Gallica* și *Dacoromanica*.²

Biblioteca Metropolitană București întocmise deja până în 2013 corespondența necesară și crease premisele pentru a deveni partener oficial al Europeana.

În prezent www.dacoromanica.ro nu mai există. Parteneriatul cu Academia Română privind digitizarea a fost și el întrerupt dintr-un motiv, iar utilizatorilor nu le rămâne decât să se întrebe, fără a deveni nostalgici, dacă bibliotecile viitorului vor corespunde sau nu unei semiotici riguroase, dacă noile tehnologii permit să folosim cartea când dorim, - o libertate pe care nu o avem cu cartea tipărită, ne oferă o mare precizie, rapiditate și o mare subtilitate, dacă bibliotecile sunt niște mamuți pe cale de dispariție, posturile de bibliotecar sunt privite ca niște sinecure și să își amintească de versurile poetului Lucian Blaga: "Visând, întrezărim prin doruri - / latent-n pulberi aurii- / păduri ce ar putea să fie/ / și niciodată nu vor fi."

² DACOROMANICA. *The document act* by Florin Rotaru in *Lucrările Simpozionului Internațional Cartea. România. Europa. Ediția a II-a, 20-24 septembrie, 2009. 550 de ani de la prima atestare documentară a orașului București*, București, 2010, Editura Biblioteca Bucureștilor, p. 923-937, ISSN 2068-9756; Coivenția nr. 5300/28.10.2011 dintre Biblioteca Metropolitană București și Tudor Berza